

УТВЪРДИЛ:.....

Мария Янева – Директор на

ДГ „Митко Палаузов“

МОДЕЛ ЗА РАБОТА СЪС СЕМЕЙСТВАТА И
ДЕЦАТА
В ПЕРИОДА НА АДАПТАЦИЯ ОТ СЕМЕЙНАТА
СРЕДА
КЪМ ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Процесът на адаптация на всяко дете е различен и индивидуален. Динамичната съвременна действителност, настъпващите промени в нея налагат необходимостта от адаптивни механизми у децата от най-ранна детска възраст. Те улесняват приспособяването им към различни житейски промени и ситуации.

Социалната среда в детските заведения се различава от семейната, към която детето е силно привързано. Отделянето му от близките хора и приспособяването му към новите условия винаги представляват труден преход. Новите изисквания често са непосилни за малкото дете и за това то трябва да бъде подпомогнато от родителите си и от персонала в ДГ, за да се адаптира бързо и сравнително безболезнено към новите условия.

В това отношение задачата на персонала в детското заведение е сложна и много отговорна, защото от първото адаптиране зависи реакцията му към всичко непознато по-нататък в съзнателния му живот. Всички усилия на педагога, медицинските специалисти, помощник възпитателите са насочени към предотвратяване на „срив“ в механизмите на адаптация и създаване на равновесие, от което зависи спокойствието и хармоничното развитие на детската личност, способността на детето да се ориентира в света и възможността да се реализира като пълноценна личност.

Процесът на приспособяването е строго индивидуален за всяко дете и за пълна адаптация може да се говори тогава, когато липсва всякакво напрежение и детето се чувства спокойно неограничено време в новата обстановка. Приспособяването изисква от една страна откъсване и отказ от досегашното, което е привично овладяно, а от друга, научаване на нови и допълнителни неща във връзка с новите изисквания.

Доказано е, че в зависимост от индивидуалните особености и характера се обособяват три групи деца:

- Самостоятелни деца – адаптацията протича леко;
- Афективно боязливи и нерешителни деца;
- Силно зависими от майките си деца, за които периодът на адаптация е сложен и труден.

В зависимост от продължителността на периода на адаптация децата се класифицират както следва:

1. Децата с лека степен на адаптация – 10-15 дни, това са по-самоуверени деца, които имат създадени навици и умения за самообслужване, създаващи им самочувствие.
2. Децата със средна степен на адаптация – отрицателните емоции при тях стихват до 30 дни. Характерни са нарушения на съня и апетита, отказ от игри, бурно изразяване на протест и неутешим плач.

3. Деца с тежка степен на адаптация – продължава до 2 месеца, характеризира се с емоционално разстройство, плач, кризи, които се отразяват на общото състояние на детето, намаляване на теглото, неадекватно поведение и чести заболявания, които затрудняват приспособителният процес.
4. Неадаптивни деца – Приема се, че деца с тежки заболявания не успяват да си изградят адаптационни рефлексии.

За адаптацията важно е значението на семейната среда, индивидуалността на детето и неговата психика.

За определяне на една или друга форма на адаптация се посочват следните основни критерии:

- Емоционално състояние на детето;
- Отношението му към възрастните;
- Отношението му към връстниците;
- Състояние на съня и апетита;
- Честота и продължителност на остри заболявания;
- Сроковете, в които детето се нормализира.

Прилагането на модела на адаптация цели:

1. Успешно адаптиране на детето чрез прилагане на ефективни мерки за осигуряване на плавен преход от семейната среда към детската градина.
2. Изграждане на семейна общност в рамките на детската градина. Овладяване и усъвършенстване на взаимодействието на учителите с представителите на семейната общност в детската градина.
3. Изграждане на подкрепяща, приемна, безопасна, мултикултурна, интерактивна среда.
4. Споделяне на опит в рамките на детската градина, в т.ч. и със семейната общност.

Задължения на педагогическия екип на ДГ

Дейности на екипа, които благоприятстват процеса на адаптиране:

1. Диференцирани принципи и дейности при адаптацията на всяко дете;
2. Специалното отношение на педагога или медицинската сестра е към новопостъпилите е задължително;
3. Необходимо е повече внимание, индивидуални игри, осигуряване на емоционален момент-/вносяне на играчка/
4. През първия месец ежедневен мониторинг по отношение на здравето и психо-емоционалното състояние на детето;
5. Подкрепа на детето по отношение на навиците му през първоначалния етап на адаптация;
6. Провеждане на дейности /по избор/ с децата и родителите. Например:

- Избор на талисман на групата /любима играчка, герой/;
- Запознаване на детето със заобикалящата го среда – помещенията, в които пребивава - спалня, занималня, сервизни помещения и др.
- Провеждане на специални игри и занимания, насочени към подобряване на психоемоционалното състояние на децата;
- Подбиране на игри и упражнения за изграждане положително отношение на детето към ДГ;
- Провеждане на разговор (или анкета) с родителите, която има за цел предварително проучване на децата – техните интереси, възможности, потребности за осъществяване на адекватна подготовка на персонала в детската ясла (група) за оптимизиране на адаптацията на новопостъпилите деца.
- Чрез игрова дейност да се насочва детето към приятни емоции и разговори;
- Различни моменти от дневния режим. Най-обичаните дейности са музика, изобразително изкуство, куклен театър;
- Кукленият театър създава положително отношение на детето към детското заведение и по емоционален път въздейства за приспособяването му към обстановката. Куклите могат да се използват и за индивидуален разговор с детето, поощрения и пожелания. Картинките и илюстрациите отключват вниманието и създават приятни емоции

Отговорности на родителите:

За по-бързо и безболезнено адаптиране на детето към условията в детската градина е необходима предварителна подготовка непосредствено преди постъпването на детето.

- Най-важният момент е свързан с **уеднаквяването на дневния режим**. Това означава преди всичко детето да се научи да се храни и спи в точно определено време. Създайте навик у детето за заспиване без уговорки, четене и не подценявайте значението на фиксираното време за сън.
- Друг съществен момент е **психологическата подготовка на детето**. Родителите целенасочено да създават положителна нагласа към новото място в разговор с детето, като се предизвиква интерес и любопитство. Внимателно да се изтъкне положителното, а именно присъствието на много деца, играчки, люлки и др. то не бива да се чувства изоставено и да мисли, че не е желано у дома.
- Желателно е предварително посещение в детското заведение с цел запознаване с новата обстановка, дневния режим и персонала. Присъствието на близък човек смекчава тревогата му и прави прехода плавен и безболезнен. Ако детето има познат в новата среда или се привърже към някой от персонала, адаптацията придобива по-лек и безпроблемен характер.
- Добре е няколко дни преди официалното постъпване в ДГ детето да се запознае на място с новите условия на средата за неограничен период от време./ препоръчва се то да бъде придружено от родител или друг близък възрастен/

- Необходимо е родителите да запознаят учителите или мед. сестри с индивидуалните особености на своето дете, за навиците и уменията му.
- Препоръчително е раздялата с мама и тате да е бърза и кратка, дори детето да започне да плаче.
- Много важни са емоциите на родителите при раздяла. Колкото по-плах и нерешителен е родителя, толкова по-тревожно ще бъде детето.
- На детето трябва да бъде обяснено след кое събитие от деня ще го вземат (след като обядва или след като се наспи) така детето няма да е тревожно кога и дали ще го вземат от ДГ, а ще очаква събитието.
- Добре е да бъдат създадени правила, които да се спазват при раздяла. Детето има нужда от твърди граници и правила, за да се адаптира бързо.
- От значение е редовното ходене на ДГ. нека детето свикне с мисълта, че от понеделник до петък има задължения – то е на ДГ, мама и татко са на работа, а събота и неделя са дни за почивка и забавления със семейството.
- Желателно е дрехите да са лесни за събличане и обличане, да нямат сложни закопчавания или трудно да минават през главата, обувките и пантофите да са лесни за обуване и събуване.
- Добре е да се създаде семеен ритуал при водене и вземане на детето от ДГ.

Симптоми на адаптираното дете:

- Детето се чувства добре в средата (в групата). Разделя се самостоятелно и в добро настроение с родителите;
- По време на престоя в ДГ е спокойно. Може да води диалог, да говори спокойно за своите родители, по отношение на „кога“ и „дали“ ще го вземат от ДГ.
- По време на занимания и игри общува с възрастните като задава въпроси, с които очаква да бъде потвърдена неговата сигурност
- При тръгване от ДГ разказва с удоволствие на родителите си за преживяното през деня.

Педагозите и родителите трябва да имат търпение и да подпомагат детето в процеса на адаптация, за да протече той възможно най-бързо и безболезнено.

Настоящият Модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейна среда към ДГ е приет на извънреден Педагогически съвет, утвърден със заповед на директораи е неразделна част от Правилника за дейността на ДГ.

Той е отворен за промени, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване в съответствие с нормативната база и очакванията на обществото.

Контролът по спазването му се осъществява лично от Директора на ДГ.